

NASTAL ČAS KNIHY ALEBO PRÍBEHY, ZÁZRAKY A SNY

(Literárny týždenník; 39/2014,40/2014; 12/11/2014; s.: 15; OTO FILIP ; Zaradenie: LITERATÚRA KNIHY)

Z 59. ročníka Medzinárodného knižného veľtrhu v Belehrade

OTO FILIP

Takmer päťsto priamych vystavovateľov, z ktorých je každý siedmy zo zahraničia, vyše tridsaťtisíc štvorcových metrov výstavných priestorov, stotridsať- až stopäťdesiat tisíc návštevníkov, Čína ako čestný hosť a slogan Nastal čas knihy - a už sme pri podstate najväčšieho sviatku knihy v Srbsku i v okolí, tradične sa konajúcom posledný októbrový týždeň, tentoraz s presahom do novembra (26. 10. - 2. 11. 2014). V nedeľu podvečer najdôležitejšie kultúrne podujatie v regióne otvoril popredný srbský básnik a akademik Milisav Tešič. Poukázal na otvorenosť kultúry, ako aj na problém zachovania zvláštností jazykov a literatúr malých národov v čoraz globálnejšom svete. V mene Číny, ktorú na podujatí zastupovala delegácia 150 kultúrnych dejateľov a ktorá po úradnom otvorení mala i svoje vlastné otvorenie na dokonale usporiadanom výstavnom priestore (tisíc štvorcových metrov), prihovoril sa spisovateľ Liu Jenjun úvahou o úlohe literatúry, ktorú označil za most spájajúci národy. Politikov vyzval čítať literárne diela, aby sa národy a ľudia lepšie poznali a navzájom si rozumeli, aby rozdiely boli menšie, keďže sme v konečnom dôsledku všetci len ľudia. Veľtrh by, samozrejme, nebol pre nás to pravé orechové, nebyť účasti kultúrnych dejateľov zo Slovenska. Začnime Bibianou, Medzinárodným domom umenia pre deti. „Na tomto veľtrhu sa prezentujeme dvoma, respektíve tromi výstavami. Tou prvou bola prezentácia ocenených ilustrátorov z Bienále ilustrácií Bratislava 2013, kým druhou a treťou boli kolekcie zo súťaže najkrajších kníh Slovenska za rok 2013 a 2012," podčiarkla Viera Anoškinová, vedúca sekretariátu BIB, ktorá v pondelok 27. októbra mala v sieni Branislava Nušiča skutočne zaujímavú prednášku Vývin slovenskej ilustrácie v kontexte Bienále ilustrácií v Bratislave v rokoch 1967 -- 2013. Po mnohých rokoch svetlo sveta, ďakujúc bratislavskému vydavateľstvu Perfekt, uzrela i kniha Grozdany Olujičpevej Nebeská rieka v preklade Mirjany Šišolákovéj. Táto mozaika by nebola úplná bez informácie o tom, že v stánku združenia občanov Kultúra cyriliky bola počas celého veľtrhu zaujímavá kaligrafická výstava. Medzi jej autormi sa prezentoval i popredný typograf a kaligraf zo Slovenska Ľubomír Krátky. Ak sa pondelok niesol v znamení tvorby zo Slovenska, tak utorok 28. októbra bol v znamení literárnych reálií vojvodinských Slovákov. V podvečer sa, takisto v sieni Branislava Nušiča, pod usporiadateľskou taktovkou Pokrajinského sekretariátu pre kultúru a verejné informovanie konala premiéra nových kníh Slovenského vydavateľského centra. Zmienil sa o nich riaditeľ SVC Vladimír Valentík. „Zaumienili sme si venovať tento večierok predovšetkým nášmu dlhoročnému šéfredaktorovi knižných vydaní a poprednému slovenskému vojvodinskému spisovateľovi Víťazoslavovi Hroncovi," podotkol, uvedúc, že mu SVC pri príležitosti životného jubilea vydalo dve knihy. Ide o dielo Pod klenbou básnickej tradície, obsahujúce predslovy k jeho antológiám a k chrestomatii slovenskej vojvodinskej poézie, ktorú zostavil, a ďalšie dielo - Čas všedný a čas sakrálny -, ktoré je vlastne zborníkom prác o Hroncovom literárnom diele. Vyzdvihol, že aj v Bratislave uzrela svetlo sveta ďalšia kniha, ktorej autorom je jubilant - Príkry svahy. Jej vydavateľom je Spolok slovenských spisovateľov. Autorské výtlačky Víťazoslavovi Hroncovi v Belehrade slávnostne odovzdal jeho predseda Miroslav Bielik. O nových Hroncových dielach a tvorbe sa viac zmienil Adam Svetlák, kým sa predseda Spolku slovenských spisovateľov M. Bielik a riaditeľ Vydavateľstva Spolku slovenských spisovateľov Roman Michelko zamerali na viaceré aspekty spolupráce predstaviteľov literatúr dvoch blízkych krajín. Na záver večierka sa V. Hronec stručne zmienil o šiestich svojich dielach, ktoré mu doteraz vyšli na Slovensku. Uviedol, že Príkry svahy svetlo sveta uzreli najprv v srbčine - pred osemnástimi rokmi -, a

prečítal zo zbierky jednu z básní: v slovenčine a srbčine. Zneli fakt dobre. Obe verzie. Nemožno, samozrejme, nespomenúť štvrtok, keď sa na belehradskom veľtrhu prezentoval slovenský spisovateľ a publicista Gustáv Murín svojím Povratkom u budúcnosť (Návratom do budúcnosti), ktorý vydal Sezam Book v preklade Zdenky Valentovej-Beličovej. Ide o jeho prvé dielo preložené do srbčiny, o ktorom sa hovorilo nielen v ten istý večer medzi krajanmi v Starej Pazove, ale aj o deň neskôr v Báčskom Petrovci. A aby sa G. Murín v Pazove necítil osamelý, pripojil sa k nemu i dolnozemský kolega Martin Prebudila, promujúci zbierku 3 bodky v dvoch vytiach..., v ktorú vydal Spolok slovenských spisovateľov. Diela rozličné, spisovatelia odlišní, no zážitok na nezabudnutie. Slovom alebo stručne - zázračný svet našich kníh zase o sebe dal vedieť. Plným dychom.